

ФАРМЕРИ ДОБИВАЮТЬСЯ МОРГЕДЖОВОЇ ПРООВОЛОКИ

ДЕ МОРИН. — В стейтах Айова, Вісконсін і Савт Дакота вже підписували губернатори закони, які відкладають фармерам сплату моргеджів на рік або на два, а то й до 1935 року.

Тесаме підготовляється у стейтах Небраска, Мінесота, Норт Дакота й Ілінойс.

РУЗВЕЛТ І ЛІГА НАЦІЙ.

ВАШИНГТОН. — Рішення Ліги Націй у справі подій на Далекім Сході, зокрема в справі японсько-китайського конфлікту, як теж нагана, уділена Японії, втгаже З'юненні Держави в справі, як і тісно зв'язані з Лігою Націй.

Супроти того новобраний президент Рузвелт, як тільки обйме владу, буде змушений скласти наради в справі вирішення дальших відносин З'юненних Держав до Ліги Націй.

РУЗВЕЛТА СТЕРЕЖУТЬ.

НЮ ЙОРК. — Як Френклін Рузвелт відждав до Нью Йорку, по своїм повертоті з Флориди, то поклікано до його огорони яких 1,000 полісменів і детективів. Поліція побоюється повторення замаху на його особу.

ЗДОРОВ'Я ЧЕРМАКА ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ.

МАЙМ. — Меіор Чермак приходить поводи до сил. Рентгенові проміни вказали, що куля, яка його пробіла при атентаті Зангари на Рузвелта, дійшла до легнів.

ЯК ЗАРОБЛЯЛИ НА КОМПАНІЇ ІНСОЛА.

ВАШИНГТОН. — З доходжень, які веде „Сенат Бенкінг енд Корпс Коміті“ в справі банкрутства мільярдної корпорації Інсола, виходить, що брокерський дім „Гелзі енд Стюарт Ко“ заробив на транзакціях щерами корпорації \$36,000,000. Таке вказують рахункові книжки. Значить, був заробок на папері.

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ПУБЛІЧНИХ РОБІТ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Вагнер, демократ з Нью Йорку, домагається лібералізації фінансової політики з боку Ріконструкшен Файненс Корпорейшен. Він є за те, щоб корпорація давала гроші також на такі публічні будівлі, які самі себе не можуть оплатити. І домагається теж менших процентів від позичок. Каже, що провізія не повинна бути більша від половини одного проценту від того, що платить держава від виданих нею бондів.

ПУСТАТЬ У РУХ СРІБЛО.

ВАШИНГТОН. — Мабуть вибють більшу скілкусть паперових доларів, а їх вартість опруть на заповнанні срібл. В той спосіб хочуть підняти вартість срібла.

ВІДБИРАЮТЬ ЗАНГАРІ ГОРОЖАНСЬКІ ПАПЕРИ.

НЮ ЙОРК. — Реймонд Крісп, натуралізаційний комісар, одержав з Вашингтону телеграфічне повідомлення, в яким його звизають, щоб він уневажнив горожанські папери Зангари, замаховця на життя новобраного президента.

Конгресмен Дікштін, голова „Гавз Коміті он Імігрейшен енд Натуралізаційшен“, каже, що Зангара не вказав доброї волі бути добрим американським горожанином. Він теж каже, промове, щоб в майбутньому відбирати горожанські папери тим усім натуралізованим горожанам, котрим доказано, що вони змагають до насильного державного перевороту, або допускають замахів на американських публічних урядовців.

15-ЛІТНІЙ УБИВНИК.

НЮ ЙОРК. — Відбудеться кара розправа проти Гері Морча, 15-літнього хлопця, що вбив при забаві свого товариша, 12-літнього „Вілліама Бендера“.

НЕ ХОЧУТЬ ДАЛІ ПОМАГАТИ ВОЗДУШНИЙ ПОЧТІ.

ВАШИНГТОН. — У минулому році держава допомогла воздушній почті сумою \$15,130,000, а тепер треба би збільшити ту суму до \$19,460,000. Супроти того, що державна каса порожна, домагаються, воздушну почту повести так, щоб вона себе оплачувала.

ДОМАГАЮТЬСЯ БАНКОВОЇ ДИКТАТУРИ.

ДІТРОЙТ. — Лейслюатура стейту хоче надати губернаторови диктаторські права для поладження банкової кризи, яка довела до 8-денного мораторію для всіх банків у цілм стейті.

НАЙДОВШИЙ ЗВІТ ЧЕРЕЗ РАДІО.

НЮ ЙОРК. — Звіт про події в Манджурії, виготовлений Комітетом Деявничихох з Ліги Націй, передано негайно через радіо з Женеви до Нью Йорку для часописи „Ді Нью Йорк Таймс“. Це був рекордовий радіовий звіт, бо обнимав 15,000 слів. Передано його цілий день.

ХТО ЗАРОБИВ У ЗАХ. УКРАЇНІ НА КОЛЬОНІЗАЦІЇ.

Ось деякі особи, що знаменито обновилися на найбільш патріотичному ділі, себто на польській колонізаційній акції на наших землях: 1) брат посла В. Вітоса, Єнджей Вітос, що з власника кількомогорого господарства став нагаз за влякня всемогучому тоді братови власником понад 100-морогого фільварку у Краснім, лав. Золотів; 2) бувший посол Пюта, що як член надзайної ради „Товариства Аграрно-Кольонізаційного“ у Львові (яке переводило кольонізацію, а тепер ліквідувється) купив для лонки понад 20-морого господарства, на що чекає гроші за продані 3 мори в повіті Переворськ не видалі; 3) бувший посол Скішпек, власник 5-морогого господарства, що купив у бержанському повіті великий фільварк; 4) вшепольський посол Добія, що кривітвся до діл (пр. 1922—25) коло „Піаста“, купив також близько 100-морогого фільварку; 5) деректор „Товариства Аграрно-Кольонізаційного“ у Львові Пяриляк; 6) в Сокільниках під самим Львовом купив також 100-морогого фільварку.

Всі виписані особи, а також інші, це визначні ділачі „Піаста“, найбільші співробітники посла В. Вітоса. Всі вони на кольонізаційній акції у Східній Галичині поробили знамениті інтереси.

Та акція — як загально відомо — цілкомво скрахована. І польські кольоністи, що, провадять у себе 2—3 мори землі, набували у нас по 20 і 30 мори, тепер задоживні во вуха й опинилися у справді скрутному положенні. Значить, що оцінові комітети (урядові), що оцінювали недавно вартість польських кольоній на наших землях під кредитовим оглядом, ствердили, що оціночна вартість переселеного господарства польського кольоніста у Східній Галичині є менша, як її задоживня.

Отже маса польських кольоністів опинилась у просто безвихідній ситуації, а аранжери і провадники кольонізації папують у стоморогових фільварках!

ПОДВИГНЕ САМОГУБСТВО.

Власник банкового дому у Брушнівку, 57-літній Гуго Вертгаймер, доклав подвійного самогубства. Він повисився з рівночасно стрілив до себе з револьверу. Причиною самогубства є фінансові труднощі, а також страх перед карним процесом, який грозив банківрови за фальшування векселів.

НЕ ХОЧУТЬ ПИВА.

Продукція пива в Польщі вийшла в 1929 р. 2,5 міль. гектолітрів, в 1932 р. лише 1,2 міль. гектолітрів, це є на голову 3,5 літра. Польські бровари знайшлися в тяжкій кризі; це значить, що люди не мають що їсти, то й про пиво не думують.

ЗИМА В РУМУНІЇ.

Від кількох днів у Молдавії велика сніговиця. В містах Одобешті і Тучецію сніг осаву висоту 6 метрів, наслідком чого мешканці не можуть вийти з домір. З причини морозу трапляються що дія випадки смерті. В деяких селах мешканці держать сторожу, щоб відстрашити голодних івовків.

ЗА 4 ТИСЯЧІ ЗОЛ. — ЦІЛЕ ДІВРСЬКЕ УЛАДЖЕННЯ.

Польська „Господарка Народова“ подає зміст літнійшої оглошення скарбового уряду в Отшоку, в якому між іншим читаємо: „30 храсих (расових) коров 1,100 зол. (по 37 зол. штука); розладовий бутай 6-літній 50 зол.; комплект молотилка з трактором Дірінга 100 зол.; 19 робучих коней 500 зол. (по 26 зол. штука); сіварка Суперіор 30 зол.; 21 штук хомутів 50 зол.; около десять тисяч рубчик шеп 200 зол. (по 2 сотки штука) і багащо інших предметів з господарського і домоового уладження. Все те буде виставлене на літнійшій, бо власник був винен около 4 тисяч зол. за податок.“

На те відкукулася санация на лодзька „Правда“, яка каже, що „цензура повинна би в інтересі публічної безпеки такі оглошення конфіскувати, бо навіть у жилах нагайдівшого чоловіка буриться кров, коли читає, як податковий уряд уряд... жертвує літнійшій гніям за цю суму (коло 4 тис. зол.) урядження двора, цілий інвентар“ і т. д. „Найчервошія революція відозва, найспільніша, проти урядів звернена відозва, є в порівнянні з таким оглошенням невинним куском паперу“.

ЧОМУ ПАДАЮТЬ УРЯДИ РУМУНІЙ.

Румунія вже віддана в немалих клопотах. Дефіцити направо — недоборі наліво зроби Румунію невиннатою. А причиною дефіцитів та недоборів була господарка румунських політичних партій. Все те дуже добре знає Ліга Націй і тому, коли лише Румунія звернеться до Ліги за поміччю, то в Женеві мають готову відповідь: Румунія має згодитися на контролю своєї господарки через вислані в Женеві „фаховців“.

Є в Румунії Національний Банк, який має одну гарну примету, а саме: не хоче над собою ніякої контролі. І тому, коли уряд проф. Йорги просив помочи в Женеві, то Національний Банк на контролю не згодився і Йорга пішов на відступку. Та сама незавдаділа доля стрінула й уряд д-ра Вайди-Воеводі. Те саме сталось тепер д-рови Ю. Маніу. Оттемі мерці торговлі вернувся з Женеві і перекував Національний Банк, що віртели не хочуть з ним говорити, якщо Румунія не згодиться на контролю. Означе нікого не переконав. Д-р Маніа рішився на дімсію і, користаючи з нагоди неспорозуміння з королем, пішов на відступок. Сила Національного Банку є непереможна. Не знати лише — як довго?

СПАВ 10 МІСЯЦІВ З МУМІЄЮ.

З Гановнер повідомляють, про несамовите відкриття, яке зробила тамошня поліція в мешканні одного антикаря, що займався заохороном. Його сусіди повідомили поліцію, що жінка антикаря щезла від 10 місяців без сідку. Коли поліція увійшла до його мешкання, застала його в ляжку коло мумії, якою була його жінка. Антикар не виходив цілий час з дому, живлячись харчами, яких має великі запаси. Спав разом з жінкою, яку перемінив на мумію. Лікарі ствердили, що не людина несповна розуму.

З ІСТОРИЇ ШКІЛЬНОГО ПЛІБІСЦІТУ.

Як відомо, львівський куратор видав був у половині грудня обіжник, щоб шкільні декларції нотаріально стверджували. Міністер освіти не поділяв погляду куратора і видав зарядження, що декларції не лежить приймати без нотаріальних стверджень. Про те довідалися ми з письма міністерства освіти до Укр. Парл. Репрезентации.

Як виглядало на практиці зарядження міністра, хай за приклад послужить історія села Викоут, самбірського повіта. Викоуті перевели плесбіцити до з великим успіхом: 140 декларцій — за 210 дітей жандарній української школи. Декларції внесені ще перед 10 грудня і Рада Шкільна Повіта їх прийняла. Завалося, що все піде добре, бо противник, хочби був хотів, не міг зібрати 20 підписів за польську школу.

Аж тут доперва 30. грудня дісталися батки писмо від Іспекторіату, щоби до 31. грудня (?) дозлучили ще до декларцій додатково новонавласти від батків, potwierdzeni в нота, в суді або в старостів і по 3 зол. на штемплі. Комітет батків одержав писмо аж вчерок 30-го грудня; розуміється вже не було часу навіть обійти всіх батків, а тим більше в суботу стягнути їх до міста до підписів!

„ЗАМОРОЖЕНІ СІРНИКИ“.

Між „Газетою Варшавською“ і „Газетою Польською“ ведеться дискусія про сірники, сірниковий монополі і його податок. Між іншим читаємо в „Газеті Варшавській“ таке: „Справа сірникового монополі представляється сумно. Уряд 1933/34 рік прелямінує уряд дохід в сумі 16,512,000 зол. при чому числить на продажу 24 мільярд штук сірників, що винистить около 16 (своісно наповнення) коробочок на голову річно. Чи при папуночій насї пуджі і повертоті до кресла цей рахунок є реальний?“

Дохід з монополії сірників має винистити 18,528,000 зол. Тимчасом обслуга позички в 1933/34 має винистити 21,026,644 зол., або треба віддати на це ввесь дохід і доплатити ще 2 в мільйона зол. Монополія сірників є заморожена. І самі сірники є заморожені і не хочуть горіти, бо коштують 40%, більше як при найвишій ціні у 1928 р.

НАМІРЕНЕ ВБИВСТВО.

В Синевицях Вижинді два парубки, а то Степан Карпін і Дмитро Мурж, люблячись в одній і тій самій дівчині. З приводу цього дїйшло між ними до суперечки, причім Карпін ранив свого суперника тяжко ножем у плечі. Муржа відвезено в стані „безнадійності“ до шпиталю в Стрию, а вивоника арештовано.

ШИБЕНИЦЯ В СОСНІВЦІ.

У Соснівці відбулася перед наглим судом розправа проти Войцеха Княпика за вбивство сторожа копалні і поліційшта, які хотів зловити Княпика, коли цей зловиниою до одного скелю. Суд засудив оскаржену до кару смерті через повішення. Президент не скористав з права ласки. Присуд виконано.

МОСКВА ПРИГОТОВИЛА НОВІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НА УКРАЇНІ

ЗА ВСЯКУ ЦІНУ ХОЧЕ ЗМУСИТИ УКРАЇНЦІВ ЗАСІВАТИ ЗБІЖЕ ДЛЯ ПОТРЕБ КОМУНІСТИЧНОЇ ВЛАДИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — З Москви прийшли відомості, що радянська влада тепер дуже занепокоєна тим, що населення України рішучо бореться проти її політики примусової колективізації та відбирання збіжжя від населення для потреб держави. Московський Центральний Комітет Комунистичної Партії вважає, що комунистичні організації на Україні не справилися зі своїм завданням, а тому тепер на Україну післано спеціального диктатора, Постішева. Його завданням буде „вирівняти партійну лінію українських комунистів та підтягнути їх за млявий натиск на селянство“.

Разом з тим проти селянства готується низку нових репресій і кар. Одночасно репресії поширюються і на українське козацьке населення Кубані. Там Центральний Комітет Комунистичної Партії постановив виселити з Кубані все контрреволюційне населення, яке не виконує вимог принципів комунистичної партії й не буде засівати збіжжя в колосах та в колосках. Вже тепер у чорну книгу записано ще кілька козацьких станцій, які будуть переселені на Сибір. На їх місце на Кубань поселюватимуть надійні комунистичні елементи з центральної Росії.

БЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ЗА РОСІЙСКУ МОВУ.

ХАРКІВ (Радянщина). — В місцевій комунистичній газеті з'явився лист одного українця, учня в публічній школі в Центральній Чорноземній Області Росії до редакції. Він просить товаришів, комсомольців України, звернути увагу на те, що в тій школі, де він учиться, на 512 учнів є 75 українських дітей. Тому, що ці діти з трудом учаться російською мовою, їх бють і переводять з вищих класів у нижчі та ріжними призирами дошкучають їм.

Учителі бють їх книжками по головах, тягнуть за вуха, скубають за чуби та виганяють до сіней школи. Сама завідувача школою комунистка Пуймонова також катує діти і прозиває їх „косопузники“, „поросятами“, „чортенятами“ й т. д.

ЛІГА НАЦІЙ НАП'ЯТУВАЛА ЯПОЇНО.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Ліга Націй оголосила через радіо свій комунікат у справі поведення Японії в Манджурії. Комунікат передано 10 годин. В нім Ліга Націй рішучо осуджує виступ Японії в Манджурії, закликає всі держави не визнавати нові держави Манчжукі, а Японії радить негайно почати звільнення Манчжукі від своїх військ.

Манджурія, на думку Ліги Націй, має належати далі до Китаю й може користуватися лише автономними правами. Ліга Націй заповідає дальші кроки, щоб примусити Японію виконати її постанови. До дальшого обговорення справи Манджурії буде притягнена також Росія та З'юненні Держави, проти чого Японія свого часу рішучо протестувала.

ЯПОЇНА ПІСЛАЛА УЛЬТИМАТ ПРОВІНЦІ ДЖЕГОЛ.

ПЕКІН (Китай). — Японське командування післало ультимат командуючому китайським військами в районі міста Кайлу, в провінції Джемол. Цей район є стратегічно дуже важним на шляху до захоплення цілої провінції. Японське командування домагається негайної евакуації Китайцями міста й цілого району.

Китайські генерали кажуть, що вони цього ультимату не виконують, а будуть боронитися всіми силами проти Японців. Тимчасом Японці далі продовжують концентрацію своїх військ на кордоні провінції Джемол і готуються до загального наступу.

МАСОВІ АРЕШТИ В ГАЛИЧИНІ.

ЛьВІВ (Західна Україна). — Замобілізована польська поліція та таємні агенти польської політичної охрани з цілого повіту перевели масові ревізії й арештування серед українців у Дрогобичі, Бориславі, Трускавці та в інших місцевостях повіту.

Всіх арештованих доставили відразу до в'язниці на Гірці в Дрогобичі, бо поліційні арешти вже були передтим запалковані Українцями так, що годі було посадити туди нових в'язнів. Причини арештів і масових трясів ніхто не знає. В інших місцевостях Західної України арешти та „тиха пацифікація“ Українців тривають далі, не послаблюючись.

КІНЕЦЬ ДЕМОКРАТІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Один з найближчих помічників Гітлера заявив кореспондентам газет, що вони нашірші повинні зрозуміти, що в Німеччині вже покінчено з демократично-парламентарним урядом. Гітлер тепер буде нестримно впроваджувати диктатуру своєї партії, якої голова мте є повне знищення в Німеччині комунізму. В державі може бути або націоналізм, або комунізм, але ніколи вони не можуть існувати поруч.

17,

